

Two Sides to Our Story: One Side to Their's

Timely Torah, Sunday September 16th, Aseres Yemei Teshuva 5779

THE SHIUR IS KINDLY SPONSORED BY RICKY AND DAVID ADLER IN HONOR Yahrzeit of
HARAV MEIR BEN ELKANA HALEVY RICKY'S FATHER

Case Work

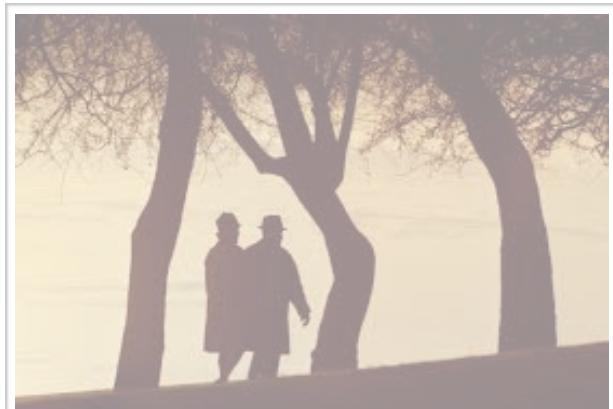

Case 1: The Device Addicted

Case 3: The Odd Family

Case 2: The Wild Kids

What is the Concept?

- ## 1. Mishna, Avos 1:6

יהוֹשֵׁעַ בָּנוֹ פְּרִיחִיתָה וְגַתְתָּי הַאֲרַבְלִי קִבְלוּ מֵהֶם. יהוֹשֵׁעַ בָּנוֹ פְּרִיחִיתָה אֹמֶר, עֲשֵׂה לְךָ רַב, וְקִנְהֵה לְךָ חֶבֶר,
וְהַזְּדִין דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכֹף זָכוֹת:

Yehoshua ben Perachiah and Nitai of Arbel received from them. Yehoshua ben Perachia says, "Make for yourself a mentor, acquire for yourself a friend and **judge every person as meritorious.**"

What is its Source?

- ## 2. Talmud Bavli, Shavuos 30a

How Far Does it Go?

Tzadikim

- ### 3. Rambam, Pirush Hamishnayos Avos 1:6

והו דן את כל האדם לכפ' זכות. עניינו כשייה אדם שלא תדע בו אם צדיק הוא אם רשע ותראהו שיעשה מעשה או יאמר דבר שאם תפירושו על דרך אחת יהיה טוב ואם תפירושו על דרך אחרת יהיה רע קח אותו על הטוב ולא תהשוו בו רע

אבל אם יהיה האדם נודע שהוא צדיק מפורסם ובפועלות הטובות ונראה לו פועל בכל עניינו
מורים שהוא פועל רע ואין אדם יכול להכריעו לטוב אלא בדוחק גדול ואפשר רחוק הוא ראי
שתתקח אותו שהוא טוב אחר שיש שום צד אפשרות להיותו טוב ואין מותר לך להשדו ועל זה אמרו
כל החושך בכשרים לוקה בגופו

"and judge every person as meritorious:" Its subject is when there is a person whom you do not about him if he is righteous or if he is wicked and you see him doing an act or saying something and if you interpret it one way it will be good and if you interpret in another way it will be bad - [in this case,] take it to the good and do not think bad about it.

But if the man is known to be famously righteous and of good deeds; and an action of his is seen that all of its aspects indicate that it is a bad deed and a person can only determine it to be good with great stretching and a distant possibility, it is fit that you take it that it is good, since there is some aspect of a possibility that it is good. And it is not permissible for you to suspect him; and about this did they say (Shabbat 97a), "The body of anyone who suspects proper ones will be struck."

Beinonim

4. Rambam, Pirush Hamishnayos Avos 1:6

וכשייה בלבתי ידוע והמעשה בלתי מכירע לא' משני הנסיבות צריך בדרך החסידות שתדין לכך זכות איזה קטן שיריה משני הנסיבות:

But when he is not known and the deed is indeterminate towards one of the two extremes; according to the ways of piety, one must judge a person as meritorious towards whichever extreme of the two extremes [would be the case].

5. Shaarei Teshuva, Shaar 3:218

תשובה	שעור נ	שיעור
(טובה) [חוּבָה] ו[לְצַדְקָה] מִזְכָּרָה, אֲמֵן הָאִישׁ הַחֹוֹבָה יְרָא אֱלֹהִים, נִתְמִיבֶּת קְדוּמָה אֲוֹתוֹ? בְּפִזְכָּרוֹת עַל דָּרְךָ אַמְתָה, גַם כִּי יְהִי הַדָּבָר קָרוֹב וְנוֹטָה יוּתַר אֶצְלָהָדָעַת? בְּפִזְחֻבוֹתָה. וְאֵם הַזָּהָר מִן הַבְּינוֹנִים אֲשֶׁר יְהִי הָרָוֹן מִן הַמְּטָא וּפְעָמִים יְבָשְׁלָוּ בָּו, יְשַׁעַ לְעֵינָהָדָעַת הַפְּסָק וְלַהֲכָרְיוֹן? בְּפִזְכָּרוֹתָה, כְּמוֹ שָׁאַמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְקוּנוּם קְרַבָּה (שבה כתוב ב') בְּזַדְןָ אֶת תְּבָרּוֹן לְבִפְזָכָרוֹת, פְּאַקּוּם יְדִיכָהוּ? בְּפִזְכָּרוֹת, וְהִיא מִצְוָה-עַשָּׂה מִן הַתּוֹרָה, שָׁגָאָמָר (ויקרא ט ט) בְּצַדְקָה פְּשָׁפֶט עִמִּיתָה, וְאֵם הַדָּבָר נָטוֹתָה לְבִפְזָחֻבוֹתָה, יְהִי הַדָּבָר אֲלָכָה קְמֹה פְּשָׁק וְאֶל פְּרִיעָהוּ? בְּפִזְחֻבוֹתָה. וְאֵם הָאִישׁ הַחֹוֹבָה רַב מַעֲשָׂיו? רַע אָוֹ בְּמַנְטוֹן כִּי אֵין יְרָאת-אֱלֹהִים בְּלִבְנָה, פְּקָרָעַ בָּן רַשָּׁע, צָדִיקִים אֲישׁ עָלָיו. וְנִאמְרָה (שם ח א) יְרָאת יְהִי שָׁנָאת רַע, וְאַמְרָה (סנהדרין נב א) רַשָּׁע בָּן צָדִיק, מַפְרֵר לְקָרוֹתוֹ רַשָּׁע בָּן רַשָּׁע. צָדִיק בָּן רַשָּׁע, מַפְרֵר לְקָרוֹתוֹ צָדִיק בָּן צָדִיק. וְהַגָּה כִּי תְּרָא אֶתְךָ אֲשֶׁר יְדַבֵּר ذָבָר אוֹ יַעֲשֵׂה מִעְשָׂה וַיֵּשֶׁתְּשִׁפְטֵת ذָבָר וּמִעְשָׂהוּ לְצִדְקָה	דריך וצעריה לידעת, כי ענש האויל הפליז אשם, איננו זורתי כי יופן דפי באיש ירא-חספה אשר יתקרט על מפטיאו, וככל-שפן אם ואשם, כי מנהגו וذرכו להתרט על מפטיאו, אך האיש אשר פדע ובוחנת נודע הזכיר כי צור במתנאה. אך האיש אשר פדע ובוחנת את דרכו כי אין פחד אליהם לנויד עיניו וקמיד תינאכ על דרך לא טוב, מצהה לספר בגנותו ולגלות על חטאיהם, ולהבאיש בעלי-עברות בעיני בני-אדם, ולמען מגעל נפש השומעים את הפעשים הרעים. ונאמר (משל ב ט) תועבת צדיקים איש עלי. ונאמר (שם ח א) יְרָאת יְהִי שָׁנָאת רַע, ואמר רב מעהינו רשות בן צדיק, מפרק לקרותו רשות בן רשות. צדיק בון רשות, מפרק לקרותו צדיק בון צדיק. והגה כי תראה את זכות, העובר במ"ע זו.	

6. Chafetz Chaim, Introduction, Positive Commandments 3

(ג) ולפעמים עובר נמי במ"ע **דבצדך תשפט עמיתך**. כగון שראה את חבירו שדיםbir או עשה מעשה, ויש בדבר זה לשבתו לצד הטוב ולצד הזכות או להפכו, אפילו אם הוא **איש בינוי נתחיבנו** מן התורה במ"ע הזו לדון אותו לכ"ז. (ואם האיש ההוא ירא אלקים, נתחיבנו לדון אותו לכ"ז, גם כי קרוב ונוטה יותר הדבר **לכף חובה מלכ"ז**) וממי שהולן ומספר בגנותו עברור הדיבור הזה שדיםbir או המעשה הזו שעשה, או המקבל שנתחזק אצלו לגנות עברור זה ששמע עליו ולא דין אותו לכף זכות, **העובר במ"ע זו**.

Reshaim

7. Rambam, Pirush Hamishnayos Avos 1:6

וכן כשייה רשע ויתפרנסו מעשו ואחר כן ראיונו שיעשה מעשה שכלי ראיותיו מורות שהוא טוב וייש בו צד אפרחות רחוק לרע ראוי להשמר ממנו ושלא תאמן בו שהוא טוב אחר שיש בו אפשרות לרע ועל זה נאמר (גמ) כי יחנן קולו אל תאמן בו וגוי

And so [too] when it is an evildoer and his deeds are famous, and afterwards we see him that he does a deed, all of the indications about which are that it is good but there is an aspect of a distant possibility that it is bad; it is fit to guard oneself from him and not to believe that it is good, since

there is a possibility for the bad. And about this is it stated (Proverbs 26:25), (Also) "Though he be fair-spoken do not trust him, etc."

8. Rabbeinu Bechayei, Avos 1:6

הכא : ונואלו¹⁵, וכתיב החט : אשר נואלנו¹⁶. והו דן את כל אדם לכף זכות, דבר הניכר לעיניהם שהוא עניין רע או דבר עבירה אי אפשר בזה לדונו לזכות, אלא כל זמן שרוואת אדם בהבריו עושה דבר ויכול הוא לדון אותו דבר לשני צדדים : לצד חוב ולצד זכות, יש לו להניח צד חיוב ולדונו לצד זכות, זה בכל אדם, ולכך אמר את כל אדם, ואין צריך לומר לגדולי ישראל ולצדיקים שבhem שיש לו לאדם לדונו לזכות אע"פ שיש שם צדדים גוטים יותר לחובה¹⁷, כאשרה שאמרו במסכת שבת פרק מפניין¹⁸ בעניין רבינו יהושע שספר עם מטרונה ונתייחד עמה כשבא לעלייה ונעל הדרת ודבר עמה, ויצא וטבל, ודנהו תלמידיו לכף זכות, ושאל להם : בשעה שבאתה לדבר עמה ונעלתי הדרת בפני מה השדתוני, אמרו לו : שמא [דבר מלכות] טר¹⁹ יש בינו לבינה. וכשיצאת וטבלתי بما השדתוני, אמרו לו : שמא ניתוח צינוריה * מפה וונפה עלייך והוצרת לטבילה. אמר להם : העובה, כך היה, ואתם כשם שדנתוני לזכות כך המקום ידין אתכם לזכות.

Logic Behind the Rule

9. Michatav MeEliyahu, V page 431

מאתך	הlek ח - עמ' 431	מכתב
דן לכף זכות		

החיוב לדון לכף זכות בא מכח ואחבות לרען כמוך. כמו שארם בחפש ומציא זכות לעצמו על כל מעשייו המוקלקלים, ואפילו אם כל אינו עשרה כן, אין זה משום שפותחים נעשה חכם ופקח אלא משוער לו באחבה.

10. Responsa, Maharil Diskin

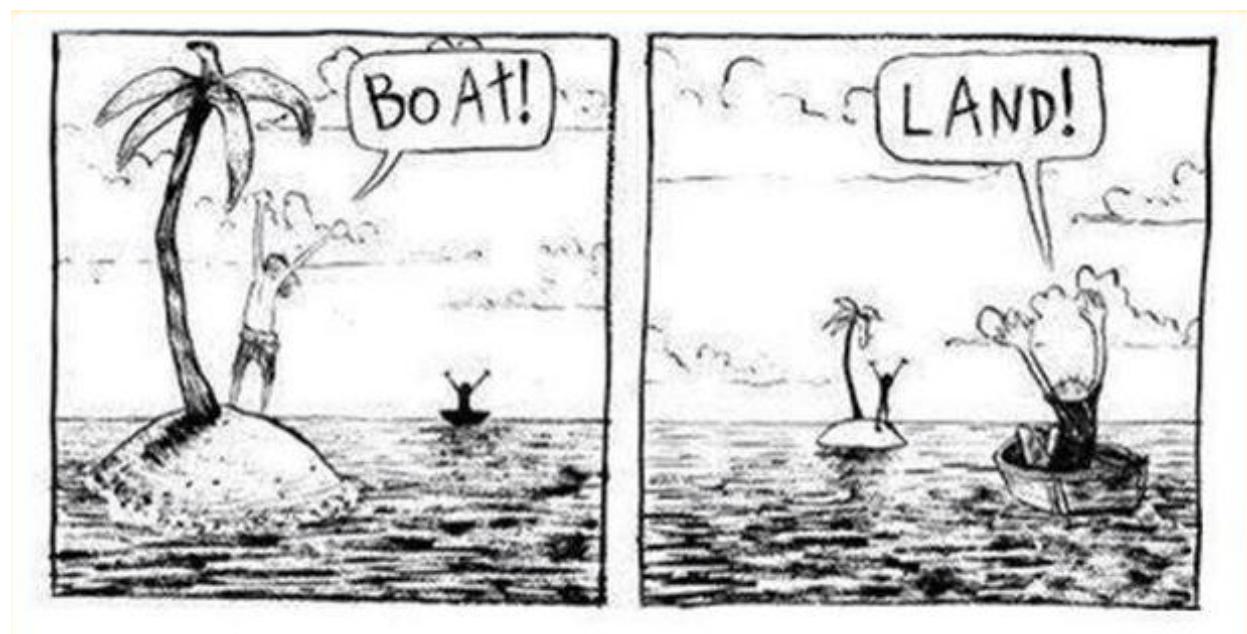
שוו"ת	פסקים	מהרי"ל דיפקין
שי ליטאים חלק הפקטים בדור אנרגה, הגאנן ביאור קוד על טואמר חז"ל (אבות פ"א מ"ז) סנק"ק הגאנן המתבר מזקל.		
		האמטלאות הן "לא דובים ולא יער", כך מחייב לעשות להבריו. אם
		מחפש ומציא זכות לעצמו על כל מעשייו המוקלקלים, ואפילו אם כל
		שוער לו באחבה.
		טאמר, ידי דן את כל דואט לכף זכות.
		א) ליבורדה, עיינו רוחות האזען. — והם מלאו נמלחו,
		להן נטהה שקר ננטoit.
		ב) יודע מה עכמג אהומה לאגדות לאזען מכה טל
		טנטומ טאטנטום, טוליג'ן ג'ן זי צני מוס מקימין
		ה' קיטוד ג'ן.
		ג) גלידערזיז זי כונס האטראס (רט פטניך) זי זאמוועט פיטס
		טספ' נקטל ננטויה, וויט טעל'ג'ה זיט זדיין
		געה, זוליג'ן ג'ן זי פיטס וטל'ג'ה זי טול' מומזט האטיטס,
		ולס דיל'ג' נפק' חכל'ג' ניטויס, אהאי צוין ופרן גוור הבנטה
		מי יטול' נטהה.
		ד) ומפלטש הורות : סימן זוג נעלום שאלו ציינן, להן נטהה
		טוק חוטן.

Spiritual-Psychological Depth

11. Sichos Mussar, Essay 101 [R. Chaim Schmuelevitz]

ובזה נראה לבאר את דברי חז"ל (ר"ה ט א): "כל המעביר על מידותיו מעברין לו על כל פשעיו", שנאמר (מיכה ז יח) נושא עון ועובד על פשע, למי נשא עון למי שעובר על פשע", ופירש"י שם: "העביר על מידותיו שאין מדקך למדוד מידת למצערים אותו, ומנית מידותיו והולך לו, אין מידת הדין מדקך את אחורי אלא מנחתו והולכת". ונראה שיש מקום לפреш, שהז שאיינו מדקך על האנשים המצערים אותו הינו פונה לצד הרע שבמעשה, אללא תוליה הוא את הדבר טוב [וכמ"ש רשי' בשבת ה"ל], וכיון שהוא מניח את חלק הרע מלדקך אחורי, ומיחס לכל אדם רק את הטוב אשר בנו, הרי במידה שאדם מודד מודדין לו, כי כך דרכם של דיני שמים, שמידת הדין מדקcta בו באותו אופן שהוא מדקך עם בני אדם, ואם הוא מעביר על מידותיו כן מידת הדין מתנהגת עמו, שכיוון שהוא מעביר על מידותיו וזה את כל האדם לclf' זכות, כך מידת הדין מעבירה עליו והוא נידון לclf' זכות, [ועמ"ג במאמר ק].

ואף זו מן העצות הייעוצות לנו לקראת יום הדין, שנתאמץ להעביר על מידותינו ובזה נזכה שאף הקב"ה ינаг עמו במידה זו, ויעביר על כל פשעינו וחטאינו.

Repercussions

12. Talmud Bavli, Shabbos 127b

מסורת הש"ס

כּוֹן רחויא כהן שפיר דמי. להעג' ג' החל מחר צדיליה מילס (נען דג' יט') ובכדי עניין נאזרחים לנו סכל לבל' ע"ז וחוץ' אולן חלקוון סון לדבש עלה חבל סמס לנו חוו מחמת גראונטה מושאי נפכו לח' חקד' אצלאמת מיהם טמראך גויזל ניס תלמודו מורה סיינו תלמוד תורה קע' קח פביו נק' ווות צלעל שפלה צלוס דהמן עטעה נמי לנו מהרין כסם טערמל דבמן דל' צי מפקך לנכמיה שאותן מיכלשו נומות ומורה לנו מל' מעלן רקיעו נמי (בגמילות החדרים שייכי לא הנוי) ב' סמל'ן נוקס קה לו נטוגה נמכוון בהני שייכי. תר' הרן חבירו לך' וכותה דניין ע' צלען מעין וווע' יומן זפלס קע' מהן דנכלען ג' דמאנין זימנס אוחו לוכות' ומעשה. באדם אחד שירד ס' סה' יט' זען זען על צלאס מטלטלס

13. Talmud Bavli, Shabbos 97a

הזהורק פרק אחד עשר שבת צו.

אל מרים והנה מצורעת תנא שפנה מצערתו. אמר ריש לקיים החושך בקשר לזכה בוגוף דרכיה ^ט והן לא יאמינו לו ונגלה קמ' קוב"ה דמהמני ישראלי אמר לו הן מאמנים בני מאמנים ואתה אין סופך להאמיןן הן מאמנים דרכיה ^ו ויאמן העם בני מאמנים ^ט והאמון ב' י' אתה אין סופך להאמין שנאמר ^ו י' עין לא האמנתם כי גו' ממאי ולקה דרכיה ^ט ויאמר ה' לו עוד הבא נא זיך בחיק וגו': אמר רבא אורתמא רבוי יוסי בר' תניינא מרדה טוביה מהורת לבא

טוטו
טוטו

נְרִימָן סָהָרָק: וְהָא אָמֵר ר' אַלְמָרָה
צָהָמְגַע וַיְגַע מְמַטֵּל בְּנֵי קֶסֶת
לְהַרְוֹן: אַלְאָ לְאוּ בּוֹרוֹךְ. מִיְלָה
מִמְתַמִּין כִּי מִתְמִינָן וּקְתֻבָן נְגִמְתִּים?
עַלְמָה וְכֵלָה הָוֵה דְּמִתְמִינָן כִּי עֲקַנְגָּה
מִסּוֹת דִּקְלָעָתָן גַּמְרוֹיו צָל רַהֲגָ'!
לְמַעְלָה מַשְׁדָּה. דִּילָגָ' וּוְקָם מְתוּשָׁתָן: